

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS

**TABAKO, TABAKO GAMINIŲ IR SU JAIS SUSIJUSIŲ GAMINIŲ KONTROLĖS
ĮSTATYMO NR. I-1143 2, 17, 26 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO BEI
15¹ STRAIPSNIU PAPILDYMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIIP-3603**

2019 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2019 m. liepos 17 d. sprendimo Nr. SV-S-1321 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 3 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 2, 17, 26 straipsnių pakeitimo bei 15¹ straipsniu papildymo įstatymo projektui Nr. XIIIP-3603 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIIIP-3603) dėl šių priežasčių:

1. Įstatymo projekte Nr. XIIIP-3603 siūlomos nuostatos, susijusios su tabako gaminių pardavimo tiesiogiai neprieinamu būdu reglamentavimu, neigiamai paveiks verslo aplinką, ypač smulkiojo ir vidutinio verslo subjektus (mažas parduotuves), kurie patirs reikšmingų išlaidų, siekdami prisitaikyti prie naujo reguliavimo. Įvedus tabako gaminių, su tabako gaminiais susijusių gaminių ir įrenginių, skirtų šiems gaminiams vartoti, pardavimą tiesiogiai neprieinamu būdu, mažmenine prekyba besiverčiantys ūkio subjektai, prekiaujantys tokiais gaminiais, turės įsirengti specialius įrenginius, skirtus jiems paslėpti, atlikti kitus veiksmus, dėl kurių patirs reikšmingą reguliavimo ir administracinę naštą.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Lietuvos Respublikos administracinės naštos mažinimo įstatymo preambulėje teigiama, kad nepagrįsta ir neproporcinga administracinė našta turi didelį neigiamą poveikį šalies gyventojams, ekonomikai ir verslo aplinkai, o Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo (toliau – Teisėkūros pagrindų įstatymas) 3 straipsnio 2 dalies 2 punkte įtvirtintas teisėkūros proporcingumo principas reiškia, kad pasirinktos teisinio reguliavimo priemonės turi sudaryti kuo mažesnę administracinę ir kitokią naštą, nevaržyti teisinių santykių subjektų daugiau, negu to reikia teisinio reguliavimo tikslams pasiekti.

Pažymėtina, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4¹ straipsniu, tais atvejais, kai teisės akto projektu nustatomas, keičiamas arba panaikinamas reguliavimas, privaloma atlikti numatomo teisinio reguliavimo poveikio konkurencijai vertinimą.

Taip pat Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas savo praktikoje yra pabrėžęs, kad teisės aktuose nustatomos priemonės (draudimai) turi būti pagrįsti ir proporcingi siekiamam tikslui ir priimami tik tuo atveju, jei tikslo negalima pasiekti mažiau ribojančiomis priemonėmis (Konstitucinio Teismo 2009 m. kovo 2 d. nutarimas byloje Nr. 28/08, Konstitucinio Teismo 2013 m. gegužės 24 d. nutarimas byloje Nr. 47/2009-131/2010, Konstitucinio Teismo 2013 m. liepos 5 d. nutarimas byloje Nr. 2/2012-12/2012-9/2013).

2. Įstatymo projekto Nr. XIIIP-3603 aiškinamajame rašte nurodyta, kad, priėmus Įstatymo projektą Nr. XIIIP-3603, neigiamų pasekmių nenumatoma. Tačiau pabrėžtina, kad Įstatymo projekto Nr. XIIIP-3603 numatomo teisinio poveikio vertinimas nebuvo atliktas, todėl tokia išvada yra

deklaratyvi ir prieštarauja Teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsnio nuostatomis. Verslo subjektų pateiktais duomenimis, didžiąją dalį iš Lietuvoje esančių 4 800 tabako gaminių prekybos vietų sudaro smulkiojo ir vidutinio verslo subjektai. Įrangos tabako gaminių ir kitų su jais susijusių gaminių bei įrenginių pardavimui tiesiogiai neprieinamu būdu įrengimas pareikalautų nuo 1 200 eurų iki 2 500 eurų vienai prekybos vietos kasai. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3603 aiškinamojo rašto teiginys, kad, priėmus siūlomą reguliavimą, verslo subjektai turėtų nepatirti didelių išlaidų, yra nepagrįstas duomenimis ir įrodymais bei prieštarauja pirmiau įvardintoms imperatyvioms teisės normoms.

3. Pažymėtina, kad nėra vienareikšmiškų mokslinių tyrimų, įrodančių, kad būtent Įstatymo projekte Nr. XIIIIP-3603 siūlomos priemonės daro didžiausią poveikį rūkymo mažėjimui, kadangi tam įtakos turi kompleksinės priemonės: didėjantys akcizai, reklamos draudimas, nerūkymo zonų plėtra, švietimas ir pan. Manytina, kad šiuo metu esančios ar neseniai įdiegtos rūkymo mažėjimą lemiančios priemonės (reklamos draudimas, kasmet didinami akcizai tabako gaminiams, taip pat akcizais apmokestintas elektroninių cigarečių skystis, prieš 4 metus įteisinti vaizdiniai įspėjimai apie rūkymo žalą ant pakelių, tabako įsigijimo amžiaus ribojimai, šiais metais įdiegiama tabako gaminių atsekamumo sistema, taip pat nuo 2020 m. gegužės 1 d. įsigaliosiantis draudimas parduoti mentolio skonio cigaretes, nerūkymo zonų plėtra ir kt.) šiuo metu yra pakankamos ir duodančios rezultatą – kasmet mažėja 1 gyventojui tenkančių cigarečių sunaudojimas.

4. Reikalavimas pardavinėti tabako gaminius ir su jais susijusius gaminius tiesiogiai neprieinamu būdu apriboja prekybos sąlygas, todėl turėtų būti laikomas techniniu reglamentu, kuriam taikomos 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka (OL 2015 L 241, p. 1), nuostatos, ir notifikuotas, suteikiant galimybę Europos Komisijai ir kitoms Europos Sąjungos valstybėms narėms įvertinti, ar toks reguliavimas nesukuria kliūčių laisvai prekybai.

Ministras Pirmininkas

Ekonomikos ir inovacijų ministras

Ekonomikos ir inovacijų ministras

Virginijus Sinkevičius

Lietuvos Respublikos
ekonomikos ir inovacijų ministerijos
Teisės departamento
Teisėkūros skyriaus vedėjas

Arūnas Ališius

2019-08-14

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos
Strateginio planavimo ir veiklos organizavimo
departamento Asmenų aptarnavimo ir
dokumentų valdymo skyriaus redaktore

Sigita Siniauskaitė-Betkevičienė

2019-08-14